

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Πέτρου Θέκλα, Παυλάκης Ανδρέας

Εισαγωγή: Παθολογικός τζόγος ορίζεται ως η επίμονη και επαναλαμβανόμενη δυσπροσάρμοστη συμπεριφορά επένδυσης σε τυχερά παιχνίδια, η οποία χαρακτηρίζεται από την ανικανότητα ελέγχου της και οδηγεί σε σημαντικές επιβλαβείς ψυχοκοινωνικές συνέπειες, προσωπικές, διαπροσωπικές, οικογενειακές, επαγγελματικές, νομικές κ.α. (American Psychological Association, 1999). Η παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι πλέον μια από τις συμπεριφορές εξάρτησης η οποία χρήζει θεραπευτικής διαδικασίας. Επομένως το αντικείμενο μελέτης της είναι εξαιρετικά σημαντικό και η ερευνητική δραστηριότητα σε σχέση με το φαινόμενο του τζόγου αλλά και της θεραπείας αυτού αποτελούν σημαντικό ενδιαφέρον.

Σκοπός: Η παρούσα έρευνα αποσκοπεί, πρωτίστως, στην αποτίμηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων θεραπευτικών προσεγγίσεων του προγράμματος απεξάρτησης από τα τυχερά παιχνίδια και δευτερευόντως, στη διερεύνηση των παραγόντων που σχετίζονται με τη συμπεριφορά εξάρτησης από τα τυχερά παιχνίδια.

Μεθοδολογία: Η έρευνα αποτελεσματικότητας έχει διεξαχθεί σύμφωνα με την τεχνική της επανεξέτασης (follow up study) και το δείγμα αποτελούν άτομα τα οποία έχουν αποταθεί για θεραπεία κατά το έτος 2012 ή συνεχίζουν από προηγούμενα χρόνια στο πρόγραμμα απεξάρτησης από τα τυχερά παιχνίδια (N=70). Σε πρώτη φάση πραγματοποιήθηκε επεξεργασία των στοιχείων που συλλέχτηκαν μέσω σχετικών ερωτηματολογίων, κατά την πρώτη επαφή των ατόμων στο πρόγραμμα. Σε δεύτερη φάση και 6 μήνες μετά το τέλος του 2012 δόθηκαν ξανά τα ίδια ερωτηματολόγια στα άτομα τα οποία συνεχίζουν να έχουν επαφή με το θεραπευτικό πρόγραμμα και σε όσα από τα άτομα τα οποία αποχώρησαν από πρόγραμμα και ανεβρέθηκαν μετά για σκοπούς της έρευνας. Ακολουθεί η σύγκριση των στοιχείων των 2 φάσεων και ο εντοπισμός των αλλαγών στη συμπεριφορά και γενικότερα στη ζωή των ατόμων έτσι ώστε να προσδιοριστεί η αποτελεσματικότητα του θεραπευτικού προγράμματος. Το ερωτηματολόγιο το οποίο χρησιμοποιείται είναι το South Oaks Screen (SOGS) μαζί με ερωτήσεις οι οποίες αφορούν τη συμπεριφορά εξάρτησης και τα δημογραφικά στοιχεία.

Αποτελέσματα: Το ερωτηματολόγιο SOGS βρέθηκε να έχει ικανοποιητική αξιοπιστία, με τον συντελεστή Cronbach's alpha στο 0,74 εσωτερικής συνοχής στα 20 σημεία. Η ανταποκρισιμότητα της μελέτης, ήταν ικανοποιητική αφού το (75%) του δείγματος συμμετείχε στην επαναληπτική αξιολόγηση. Το (93,5%) των ατόμων που δέχθηκαν θεραπευτική παρέμβαση από το πρόγραμμα έδειξε σημαντική βελτίωση στη συχνότητα της ενασχόλησης με τα τυχερά παιχνίδια αλλά και στο γεγονός ότι τα άτομα αυτά δεν κατατάσσονται πλέον στην κατηγορία του παθολογικού τζόγου. Επίσης όσο περισσότερο χρόνο μένει κάποιος στο θεραπευτικό πρόγραμμα τόσο θετικότερο είναι το αναμενόμενο αποτέλεσμα και οι περισσότεροι οι οποίοι είχαν σύμμαχο κατάφεραν να ελέγξουν την ενασχόληση τους με τα τυχερά παιχνίδια. Η υποεκπροσώπηση των γυναικών στον πληθυσμό της μελέτης ήταν ένα γεγονός το οποίο δεν επέτρεψε την επεξεργασία των δεδομένων κατά την ανάλυση σε σχέση με το φύλο. Οι θεραπευτικές παρεμβάσεις συνέτειναν στη θετική πορεία της απεξάρτησης επιτυγχάνοντας θετικά αποτελέσματα και στα υπόλοιπα πεδία που είχαν να κάνουν

με τις συνέπειες της εξάρτησης από τον τζόγο. Παράλληλα, στην επιτυχία της αποτελεσματικότητας της θεραπείας σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η ύπαρξη ενός υποστηρικτικού συμμάχου.

Συμπεράσματα: Το πρόγραμμα απεξάρτησης από την παθολογική ενασχόληση με τα τυχερά παιχνίδια είναι αποτελεσματικό ως προς το γνωσσιοσυμπεριφορικό μοντέλο θεραπείας που εφαρμόζεται. Οι δύο στους τρεις μετά από τρεις μήνες θεραπεία καταφέρνουν να πετύχουν την πλήρη αποχή από την ενασχόληση τους με τα τυχερά παιχνίδια. Επίσης όσο περισσότερο μένει κάποιος στη θεραπευτική διαδικασία τόσο θετικότερο αποτέλεσμα επιτυγχάνεται.